

naturforvaltning

Notat

Til: Ingvill Granodd

Kopi til:

Saksbehandler: Gunvor Skjelstad

Vår referanse: 23/23-8

Dato: 07.06.2023

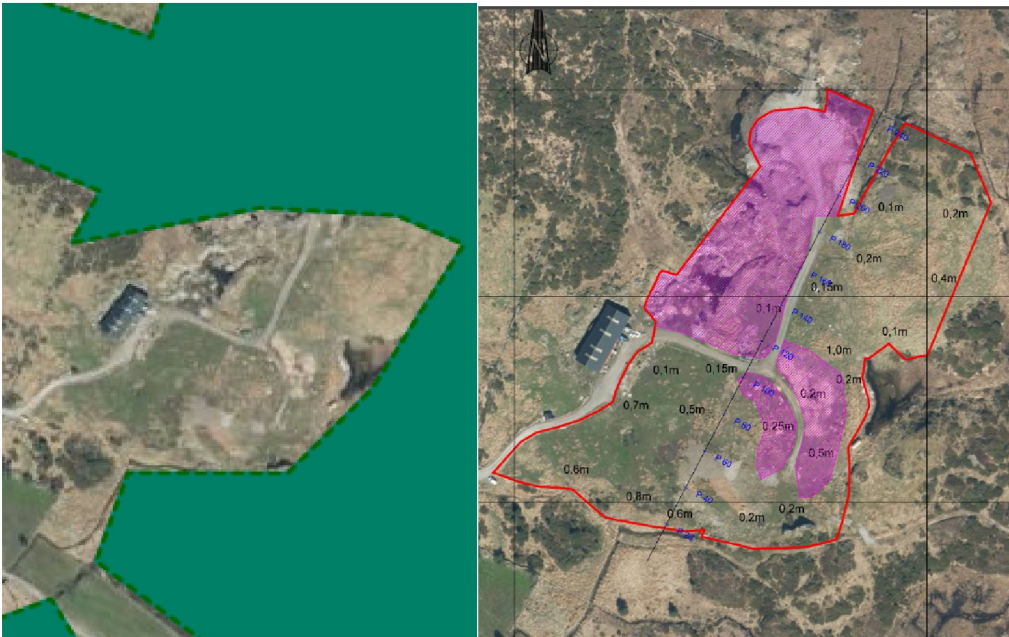

Gnr. 19, bnr. 15 - Terrenginngrep - Uttalelse fra naturforvalter

Konklusjon: Tiltaket berører den trua og utvalgte naturtypen kystlynghei, noe som kan føre til noe eller betydelig miljøskade. Inngrep i utvalgte naturtyper skal så langt det er mulig unngås. I tillegg kan tiltaket potensielt føre til skade på myr og bekk, samt forstyrrelse av sensitiv art. Det må derfor settes tydelige vilkår for å unngå dette dersom tiltaket skal godkjennes.

Det søkes om terrengendring på eiendom med gnr./bnr. 19/15. Terrengendringen går ut på å mellomlagre overskuddsmasser fra et veiprojekt på Åkra, som skal brukes til nydyrking på samme eiendom i nesten tilsvarende område (noen ulike grenser i søknadene). Det har nylig blitt gitt tillatelse til nydyrking i en separat sak.

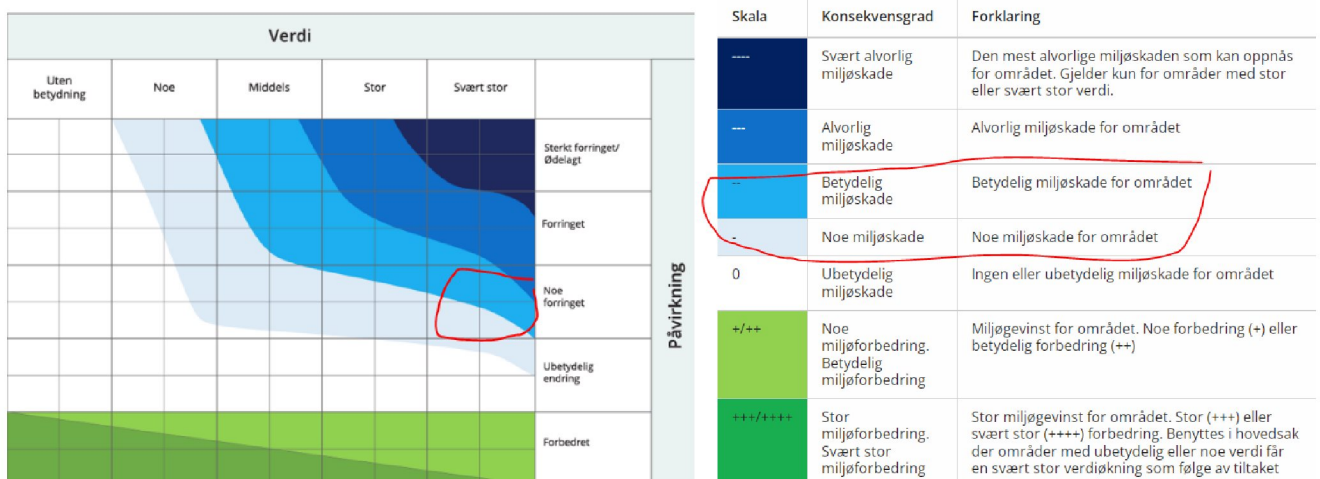
Av naturverdier er det registrert naturtypen kystlynghei på deler av det omsøkte området. Kystlynghei er på rødlista for naturtyper og har status som sterkt trua. I tillegg er det en utvalgt naturtype, dvs. den er beskyttet med egen forskrift ([Forskrift om utvalgte naturtyper](#)). Etter naturmangfoldloven § 53 skal det ved utøving av offentlig myndighet tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Kun 8 naturtyper i Norge har denne statusen. Det er også registrert en sensitiv art i nærheten, der tiltaket berører hensynssonen til arten. I tillegg er det registrert vipe og storspove i nærheten. Begge er fugler som er sterkt trua på rødlista, men de er registrert i utkanten av området. Ut fra naturmangfoldloven § 8 om kunnskapsgrunnlag vurderes dette til å være godt nok i forhold til tiltakets størrelse. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse.

Venstre: Grønn markering viser hvor det er registrert kystlynghei i og rundt området der det søkes om terrengendring.

Høyre: Rosa markering viser hvor det søkes om terrengendring og mellomlagring av masser. Den nordligste delen kommer i konflikt med registrert kystlynghei.

Jf. nml § 10 skal økosystemets samlede belastning legges til grunn. Tiltaket berører en mindre del av et [større kystlyngheimråde](#) med registrert verdi «Svært viktig». Området ble kartlagt i 2015, og i beskrivelsen som ble skrevet da står det blant annet at «*Ein bør unngå ytterligere fysiske inngrep og utviding av gjødsla mark og planteskog.*» Kystlyngheimrådet er stort, 7000 daa. Bruker man [Miljødirektoratets veileder for å vurdere miljøkonsekvenser av tiltak](#), finner man at området har høyeste verdi som følge av en kartlagt og sterkt trua naturtype. Tiltaket berører en liten del av totalarealet, men inngrepet medfører permanent ødeleggelse. Det gjør at vi er i kategorien «Noe forringet». Samlet gir det konsekvensgraden «Noe miljøskade» til «Betydelig miljøskade»

Figur viser konsekvensvifta fra Miljødirektoratets veileder. Her er konsekvensgraden tiltaket gir markert med rødt.

Om tiltaket skal godkjennes, er det viktig at det ikke tilrettelegger for videre inngrep i kystlyngheia i fremtiden. Det er flere grunner til at kystlynghei er en trua naturtype, men bit for bit-utbygging og mange små inngrep er en av de store truslene. Størstedelen av tiltaket havner utenfor kystlyngheiareal, men i nordre del er det konflikt. Terskelen for å godkjenne inngrep i utvalgte naturtyper skal være høy og noe man skal unngå så langt det er mulig. I tilfeller der inngrepet har skjedd, må man vurdere muligheten for tilbakeføring.

Når det gjelder den sensitive arten, må det stilles strenge krav til aktsomhet for å unngå forstyrrelser i hekkeperioden, 1. februar – 15. august. Dette er blitt gjort i nydyrkingssaken, og samme vilkår må gjelde for arbeidet terrengendringen medfører.

Nydyrkingssaken har også belyst nærliggende myr og bekk. Tiltakene må ikke ødelegge myrreal eller føre til avrenning i Liknesåna. Bevaring av karbonrike områder, som myr, er et viktig naturbasert klimatiltak. Ødeleggelse av myr fører både til store CO₂-utslipp her og nå, samt fjerner muligheten for CO₂-opptak i myra i fremtiden. Ved godkjent nydyrking ble det blant annet gitt vilkår om kantsone mot bekk og mot myr- og lyngheiområdet. De samme vilkår må gjelde for terrengendring:

«8. Kantsonen mot bekkeløp/grøft i øst skal være 6 m. bred (i horisontalplanet). Den skal etableres med nåværende stedegne vekster (se vedl. 11; foto 3 og 4). Kantsonene mot myr/lyngområdet skal ikke bestå av tilført matjord, og bli naturlig etablert med stedegne arter. Om nødvendig skal det suppleres med ørevier og lyng (se vedl. 10). Dette for at man over tid forhindrer at ikke stedegne planter (ugras) overtar i kantsonene.

9. Når kantsonene mot vassdrag eller myr/lynghei er etablert, skal de ikke påfylles masser, gjødsles eller høstes (beites eller slås).»

Jfr. nml §§11-12 er det tiltakshaver som skal bære kostnadene ved eventuell miljøforringelse og sørge for miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Vilkår fra nydyrkingssaken som er nevnt ovenfor er rimelig å kreve utfra sakens størrelse og karakter.

Gunvor Skjelstad

naturforvalter